

قادیانلریمزہ توصیہ ایدیلرینک اورنلر

ینه آیدیلرینک مجموعه سنده روسیه ده کی مسلمان قادیانلرینک اجتماعی وضعیتلرینه حصر اولونان بر مقاله شوصورتله نهایت بولیور :

« بوتون شورال روسیه سنده یاشایان مسلمان قادیانلرینک بوگونکی وضعیتی بزه چوق کوزمل کوستریورکه شورال اداره سی قادیانلر و عدایت کی حقوق، مطبوعاتده، قورولتایلرده، هیئت اداره سچکیلرینده، اقتصادی و سیاسی ساحه لرده اولرک اشتراك حقنی تام مناسیله ویرمش، وسوزده دکل، حقیقتده اولری ارککلردن آیری وایش یایماز، کندیلرین برشی بکلنه مرکبی تلقی ایتماش، وقادیانلرده کندیلرینک قابیلرینی، استعدادلرینی، وایش یاییلر انسانلر اولدقلرینی فعلاً اثبات ایتمیشلردر. شورال حاکمیتدن اول آذربایجان، تاتارستان، بخارا، و تورکستانده ده قادیانلر طبقی شمیدی بزده اولدی کی خوجه وموللا قورقوسندن تیاترویہ کیتکدن چکینیر، صحنه یه چیقماز، قالین برده لرده اورتو لوردی. فقط شورال حکومتی زماننده، قره اورتولر آلتنده ایکلرین روسیه مسلمان قادیانلری دوت بش سنده بری اوقارا اورتولری بیرتمش، حیات ساحه سته آیدیلش، انسانلق حقوقنه مالک، تیاترولر، صحه لر اشتراك ایدیور. بزده بویله شورال روسیه سنده انسان کی یشایان قادیانلر مالک اولیشمزی کندیمز ایچون بویوک بریدبختلق تلقی ایتمه لی بز وقادیانلق قورتولوشی یولنده اولری اورنک آلاملی بز. یشاسون شورال روسیه سنک حره، سربست، فعال مسلمان قادیانلری. — فوزیه »

تورکیا قادیانلرینی تیاترولر، صحنه لر، اشتراك ایتمدیکی ایچون انسان کی یاشاماقله اتهم ایتمی وقادیانلق قورتولوشی تیاترولر، صحنه لر، اشتراك کده بولان بز (فوزیه) خاتم هرکیم ایسه بقله بی آخیزندن چیقارمش بولونیور. دوستی، دشمنی سسجه میه جک درجه لرده غفلته دوشن مسلمانلری ایفاظ ایدمک ماهیتده اولان بوسوزلر دقتله اوقونلی وتوصیه ایدیلن (اورنک) ک نه اولدیغی، مسلمان قادیانلرینک نرینه طوغرو کوتورملک ایسته نیلیدیکی آکلامالیدر.

ضدالت یوللری

مسلمانلغی فقیر، بولشه ویک رئیس تمیل

« سیاه رمضانہ آرتیق تحمل ایدیله میه جکفی، سویله یین، صحنه لر، چیقما دقلری ایچون تورک قادیانلرینی انسانلق خارجه چیقاران (آیدیلر) مجموعه سی بولشویکلرک پیری اولان (لنین) حقنده بر مرثیه نشر ایدیور. مرثیه باشدن باشه له نینک یاد محاسنی ایله مالی. له نین اک کوزل کله لر، اک یوکسک توصیفلرله کولکره چیقاریلیور. له نینک وفاتنده موسقو واده بولونان (شاذیه صبیحه) خانم اوکونکی حسیاتی شو صورتله ایضاح ایدیور :

« له نین اولدی... بوتون دنیانک نفسی کسپیلر کی برشی اولدی. صانکه دکزل قرملری باصدیلر. صانکه ارض بر دبره حرکتدن قالدی. اوچی بوجانی بولونمایان یوز میلیونلرجه انسانلق بر جمعیت صانکه برآنده، بر نفسله تسلیم روح ابتدی.

فضائل، دیشاریده یاشاماسه بیله مکتبده، تحصیل مدتیجه صاف وباکر یاشامانی فرضدر. بومرض ایدمک فضايلر، کرک کندی وکرک بر چوق مکتبلرده موجود معلم دوستلرک مهادتاملرله ثابت اولدیغی اوزره طلبه و طالباتدن سیلنمکده در. بناء علیه بومنقرض فضايلرک دیر یلتمه سته غیرت ایتمک لازمدر. کندی تجربه لرله قائم که بر مکتبده عموم ارکان اداره وتعلیمیه آراسنده فلان وفلان خطر حرکتده اتحاد حاصل ایدله مشسه بر، ایکی کیشینک اورته للی اصلاح ایتمه سندن بر فائده حصوله کلز. بناء علیه آنا فضايلرک محیطه رغماً تعلیم وترتیه ساحه سنده باریندیر یلماسی ایچین هیچ دکله اکثریتک عین شکله حرکتنی تأمین ایتملی بز.

شیمدی شکل ایضای اداره لک اجتهدینه محول اولقی اوزره آنجوق بعضی اساسلی فضايلردن بحث ایدمک :

۱ — مکتبلرده طلبه و طالبات آراسنده (تعاون) مسئله سی مثلاً امل ویا حساب درجه سنده بر قیمتی هنوز حائر دکدر.

۲ — (تصرف) ک مکتبلریمزده الفبائی بیله فعلاً معلوم دکدر.

۳ — (نماز، آبدست، غسل) قالقالی یرینه هیچ برشی قونمادی. قویایلن چیقارسه براور.

قوس قوجه انسانلرک لش کی آياقلرله بناغه کیردیکی کورن وجدانی برآدامک چیلدیر ماماسی قابل دکدر. فقط نه اولاجق؟ تیزک مثلاً جغرافیا درسی قدر اهمیتلی برشی می در؟ بایرام نمازنده اولسون ملت حسیاته اشتراک و ییقامنه لزوم کورمه یلر، صانکه بر قباحتمی یامیشلردر؟

۴ — کرک طلبه، کرک صنفلر، کرک بر قاج مکتب آراسنده علمی مسابقه لر یایما یورز. یالکیز (طوب) ایچین یاییورز. طلبه بی طوب قدر علمی موسلرده سوقه ایتمک اوزره بوتکلینی تأمل ایتملی بز.

بولشه ویک فکر لری

ارطامه دینییه قارشى صفارت رنجاور

برخواجه افندیکنک نشر ایتمدیکی علمی بر رساله مناسبتیله (آیدیلر) مجموعه سی یازدیغی بر مقاله انتقادیه ده دییور که :

« ... بوتیز توکنمز اوروجه، شوردرلو کچمه یین سیاه رمضانہ دما فضله تحمل ایدمه میه جکلرینی... رمضانده سمحور طوبی ایله دولایی یوتوب اوروجه نیت ایدن خواجه افندی نرهن ییلدین ؟ .. »

شعائر اسلامیه بی ییقدقندن صوکره شیمدی تعرضلر ارکان اسلامیه یه قارشى توجیه اولونما یه باشلادی. بومقاله نک آلتنده اوچ ییلدیز اولدیغی جهنله محرری هر حالده بر مسلمان اولماسه کرک ا بولشه ویکلرک بویله اوچ ییلدیزک آرقه سته کیزله نرک تورکجه بر مجموعه ده ارکان اسلامیه یه قارشى هجوملرده بولونمسی مسلمانلغی صاران ته لکک نک نه قدر تقرب ایتمش اولدیغی کوسترمه یه کافیدر. بولشه ویک روسیه دن باشقه دنیانک هیچ بریرنده مقدساته قارشى بوقدر شنیع بر تجاوزده بولونولما مشدر. حرینی یالکیز مقدساته قارشى بی پروا تعرضدن عبارت ظن ایدنلر قدر حریتک دشمنلری اوله ماز.

هر شعاری قبا، و حتی؛ هر عنعنه‌ی قرون وسطائی؛ حیات اجتماعی‌سی ابتدائی؛ مدنی‌تدن محروم. هر شیئی بی‌قلمق لازم.

شیمدی آرتیق اجنبیلرک، میسیونرلرک جه‌مدن تعرضه حاجت یوق. بو وظیفه‌ی ایفا ایدم‌جک یرلی شا کردلر یتیشدیردیلر. اونلر واسطه‌سیله تعرضلرینی ادامه ایتدیریبورلر.

ایشته ملتک بنیان اجتماعی‌سی بی‌قلمق ایچون الارنده قازمه کورک طرف طرف اجرای تخریبات ایدنلر بونلردر. ظن ایدرمیسک‌کز که آمریقانک یوز بیکارجه لیرالر فدا ایدرک روم‌ابی حصار‌ی صیرتلرنده تأسیس ایلدیکی روبرت قوللر تورکیانک خبری ایچون یاییلمشدر؟ آمریقایلرک، فرانسلرک، انگلیزلرک، آلمانلرک، ایتالیانلرک الح‌پک چوق پاره‌لر صرفیه‌ملکت‌م‌زک شوراسنده بوراسنده آچدقلری‌مکتبلر هپ کندیلرینه یرلی شا کرد و خلف یتیشدیرمکدن باشقه بر غایه ایلله اولمادیغنی آرتیق بیلمه‌ین، آکلامایان قالمش‌میدر؟

برزمانلر ملتک شعائرله، ارکان دینه‌سیله استخفاف ایدنلر وارمیدی؟ بویه شیلر خاطره بیه‌ک‌زدی. فقط بوکون زوالی مسلمانلر حقارتلرک اک‌آغیرلرینه، تجاوزلرک اک‌شیعلرینه معروض قالیورلر. بوتجاوزلرک نرمدن کلدیکنک فرقه‌ده وارده‌ماتهرق یأس واضطرابه دوشیورلر. متجاوزلرک اسملرینه باقیورلر؛ هپ مسلمان اسملری. ناصیل اولیورده بر مسلمان کندی دینه، کندی شعائر ملیه‌سنه قارشى تعرض ایدر؟ دییه حیرتله دوشیورلر.

اوت، اسملر مسلمان اسمی، فقط روحلر مسلماناقدن اوزاقلاشمش، فرنکلشمش، بولشه ویکلشمش. کیمی آمریقان، فرانسلر مکتبلرند؛ کیمی روس مکتبلرند تحصیل کورمش. اجنبی تربیه‌سیله پرورشیاپ اولمش، اجنبی اجتماعی‌تیه یوغورولمش. روحلرند اسلام خصوصتی کسب رسوخ ایتمش.

شیمدی موسقووا دارالفنوننده تحصیل کورن، له‌نینک باشی اوچنده اوطوروب آغلایان، له‌نینی پیغمبرلرک فوقه چیقاران تورک قیزی تحصیلی ااکمال ایدنجه یارین مملکت‌م‌زده یابر معلمه، یابر مکتب مدیره‌سی اوله‌جق؛ یاخود دیگر بر وظیفه ایفا ایدم‌جک. بوراده آرتیق نشر ایدم‌جکی فکرلر له‌نینک فکرلرندن باشقه رشى اولمایه‌جق. زوالی مسلمانلر اونک اسمنه باقهرق اونى کندیلرندن ظن ایدم‌جکار. چوجقلرینی اونک ید تربیتنه تودیع ایدم‌جکار. صوکره برکون کلوب چوجقلرینک قیلرند حضرت محمد یرینه له‌نینک محبتی اقامه ایدیلدیکنی کورونجه «بو، نهدن بویه اولدی؟» دییه حیرت وتأسف ایدوب طوره‌جقلر.

ایشته ملتک بنیان اجتماعی‌سی بوسورتله صارصیلدی. وبوصارصینتی حق و حقیقتی آکلانجه‌یه قدر دوام ایدم‌جک، بلکه‌ده آرته‌جقدر.

بوکون موسقووا آیاده ... بوکون عالم باشقه بر فورطنه ایل چالقاییور... له‌نینی بو‌اوه [ایکنجی عمله برلکی اوینه] کتیردیلر. شیمدی له‌نین بوراده اویویور. (ستونلی سالون) بوکیجه بزم کیمه‌م‌زدر. بز آرتیق یاشامایان، آرتیق حیاته کوزلرینی قاپایان اوستاسی کورمکه کلدک. بومیدانی بز بیلیرز. بو بنانک بالقونندن له‌نین بزه خطاب ایدردی. بو سالونک کرسیسندن له‌نین هرکسه هیچ کیمسه‌نک بیلمدیکی شیلر اوکره‌تیردی. بز له‌نینی دیکلردک. له‌نین بزه کورل، بزه سویلر، بزه امبد و هیجان ویرردی. بوکیجه بوتون بویورل، بوتون موسقووا، قیزیل و سیاه برسیله بکزیور. اوجسز، بوجاقسز انسان صیره‌لی صوکی کورونمز یوقلقره قدر اوزانیورلر.

ایشته له‌نین... سالونه کیررکن دیزلم بوکولور، هیجانم قدرتی وانتظامی غیب ایدرکی بر شی اولدی.

نیچون بوحلم ومتواضع اختیارک تابوق اطرافنده هرکس، بویه صیمی کوز یاشلری دوکیور؟ نیچون بن، دها دون استانبولک قسملری آرقه‌سندده اوبوقلایان برکنج تورک قیزی ایکن، بوکون بویانچی آدامک جنازه‌سی باشنده کوز یاشلری طوتامایورم؟ نه‌ایچون بز اونک صارارمش و آرتیق ثولو آلتنده صانکه یکی دوغان برکونش نوری کوریورز؟

سیریلدن قالیفونیا‌یه ترانسواله، آوسترالیا معدنلرینه قدار هر عمله یوردنده میسینک و صریکه تصویرلری یرینه آرتیق اونک رسملری قائم اولیور ... «بولشه ویکلرک رئیس حننده بو مرشیه‌ی یازان، بوتون دینلره

قارشى اعلان حرب ایدن (له‌نین) ی بویه پیغمبرلرک فوقه چیقاران محرری، اگر آلتنده امضایی اولمسه بر روس ظن ایدرسک‌کز. فقط روس دکل، (شاذبه صیحه) اسمنده بر تورک قیزدر. اوت، تورک قیزی؛ فقط موسقووا دارالفنوننده تحصیل کورن بر تورک قیزی!

ایشته شعائر ملیه و دینه‌یه قارشى اعلان حرب ایدن، ملت‌م‌زک اجتماعی‌تی بیقه‌رق اونک یرینه‌فرنک، یاخود بولشه‌ویک اجتماعی‌تی اقامه ایتک ایسته‌ینلرک حقیقی چهرلری! بوکون ملتک شعائرینه قارشى آلابیلدیکنه تعرضه بولونانلرک - ارکک اولسون، قادی‌ن اولسون - حیات ماضیه‌لرینی تدقیق ایدیک‌ز، کوره‌جکسک‌کز که بو تعرض وتجاوز هپ اجنبی مکتبلرندن کلک‌ده‌در. اجنبی مکتبلری، میسیونر مؤسسه‌لری نایم‌م‌زه قدر صوقوله‌رق چوجقلر‌م‌زک ذهنلرینه هپ اسلام خصوصتی، هپ غریب‌جیلقی محبتی صوقدیلر. مسلمانلرک بوتون شعائر ملیه‌لری وحشت واسارت شکلنده کوستریلدی. فرنکلرک بوتون ردائل اجتماعی‌سی محاسن مدنیه صورتنده ذهنلره یرلشدیریلدی. مسلمانلر یکدیگریله اوغراشیرکن یاخود درین غفلت اویقولرند صایق‌لارکن اجنبیلر جایر جایر تورک چوجقلرینی، تورک قیزلرینی مکتبلرند کندیلرینه خلف اولق اوزره یتیشدیریبورلردی. بوندن باشقه بر چوق تورک چوجقلری و قیزلری ده آوروپانک، آمریقانک مختلف مکتبلرندده غرب اجتماعی‌تی تحصیل ایدیور، غرب عائله‌لری آراسنده غرب اجتماعی‌تیه پرورشیاپ اولیوردی. شیمدی اومکتبلر محصول ویردی. شیمدی اومحصوللر شورایه بورایه داغیلهرق ملتک شعائرله، اخلاقله، اجتماعی‌تیه محاربه ایدیور. اونلره کوره ملت‌م‌زک هرشی کوتو؛

زواللی قافقاسیا ، فریاد ایدیور ، اعتزال ایدن تورکیلره سرزنشلرده بولونیور . فقط هیهات ! آرتیق بو فریادلر بزم قولاهمه کیرمیور . بزم شرق ایله ، حق حدودیمزدن بر آدیم کریسی ایله هیچ بر علاقمز یوقدر ا شیمیدی بز غریبه توجه ایتدک . یکی شمارمز « بلاقید و شرط غریبیللاشمق » در . عفو ایدرسکمز ، اما آرتیق بزم سزکله مشغول اولاجق و قتمز یوقدر . هم بز بویله آحیقل شیلر ایشیتیمک ایستهمیور . کوزل دانس بیلیرسه کز تقسیمده کی بالویه کلیمکز ، اوراده کوروشورز . یاخود روس موسیقیدندن کوزل پارچه لر تغنی اید ، جک مغنیه لریکمز وارسه اوجاغه کتیریکمز ، اوراده دیکلر . سزه کیم دیمش که « تورکک جوشماور ؟ » بر بالومزده ، بر قونسرمزده بولوندیکمزده ابراز ایتدیکمز هنرلری کورمیدیکمیزی ؟ دها ناصیل جوشقونلق کوسترم ؟ سزک استقلالکیزی ، ترکیکیزی ایسترز . اما تورکیلک شیمیدی خیال آرقه سندن قوشه ماز . او حقیقت یولی طوتمشدر . بزغریبه کیدیورز . قافقاسیاده ، یاخود بخاراده کی تورکرلر ایسترسه آرقه سندن کاسونلر . الله ایصهارلادی عزبز دوستلر ! ...

رسیده آمیور نرلمکسی

۱۹۲۱ سنه سنده روسییه یی ، بالخاصه شمال تورکلرینک ساکن اولدیی حوالی یی ، قاصوب قارو ان آچلق بو سنه دخی باش کوسترمشدر . روسییه ده اکیلرک یتشمسی ایچون الزم اولان نیسان و مایس یاغموورلری بوسنه هیچ یاغمدیغندن و اوزربنده مدھش و امثالسز صیجاقلر حکم فرما اولدیغندن و ولغا نهرینک جنوب قسمی ایله قفقاسیه نك شمالی و جنوبی روسییه ده بوتون محصول قورومشدر . اوراده کی اهالی شمیدی بغدادی و جاودار صابیرینی صهان مقامنده قوللانمق اوزره ییچورلر . بواشه ویک دیارنده بو قورافلک دوامی مدھش بر آفت سماویه در . بر طرفدن بولشه ویکلر ، دیگر طرفدن آفات سماویه قرجه روسیه نك آلتی اوسته کتیره جک غالباً . آزعین ملتار اوزربنده تسلیط ایدیلن بلالردن بری ده آچلقدر . یریوزده دینلره قارشى اعلان حرب ایدن بواشه ویکلرک اوغرادقلری بوبلا هر حالده بر بلای آسمایدنر . یولی شاشیران انسانلر ایچون نه بویوک عبرت لوحه لری . فقط عبرت آلاچق کوز ، منبه اولاجق قفانروده ... ؟

تصحیح . — ۶۰۷ نجی نسخهنک ۱۴۴ نجی صحیفه سنده برنجی ستونک ۲۰ نجی سطرند (بر رابطه ازیلیدن) جله سنده (بر) فضله در . ۲۳ نجی سطرند (فیض حقیقتدن) (فیض حقیق دن) اوله جقدر . ایکنجی ستونک ۱۸ نجی سطرند کی (اشعار مذهبی) یا کلدشدر ، طوغروسی (اشعار مذهبی) در . ۲۹ نجی سطرند کی (نصیرالدین طوسی) ده (نصیرالدین طوسی) ده تصحیح اولونمایدنر .

شهادت باقی : اوقاف اسلامیه مطبعه

نه زمان مسلمانلر کوزلرینه چکیلن غفلت پرده لرینی بیرتوبده حقیقی کوره بیامک قدرتی اکتساب اید . جکله ، نه زمان دوستلرله دشمنلرینی ، حقیقی مؤمنلرله منافقلری سجه بیله جکله ، نه زمان حقه صاریلوب باطلی رد اید . جکله ... ایشته آنجق اووقت فلاح بوله بیله جکله در . والا ، بنیان اجتماعیه یی وزیر اوله جق ، نه شعائر ملیه قاله جق ، نه ده ارکان دینه . چو جملری حضرت محمد کرینه له نینک مناقبی ، اساسات اسلامیه یرینه قارل مارقسک پرنسیپلرینی بلایه جکله ؟ قیزلری جامعه بدل تیارولره کیده جکله ، شانولرده آقتریسک اید . جکله ، یا بانجیرله قول قوله دانس اید . جکله ، ارککلرله برلکده حاملره کیده جکله ... الخ ... اوزمان هیچ کیمسه ده قباحث بولامیلدر .

(ان الله لا یغیر ما بقوم حق یتغیروا ما بانفسهم و اذا اراد الله بقوم سود فلا مردله و ما لهم من دونه من وال . و اذا اردنا ان نهلك قرية امرنا مترفها ففسقوا فيها فحق علیها القول فدمرناها تدمیرا .)

تورکیلک بویله ی اوله جقدری ؟

یکی قافقاسیا غزیه نك نورکیلره قارشى سرزنشلی

صوک چیقان یکی قافقاسیا غزیه نك بولشه ویکلرک آذربایجاد کی ظلم و وحشتلرینه تخصیص ایتدیکی باش مقاله ده آذربایجاندن آلدینی بر مکتوبی نشر ایدیور . مکتوبده دنیلیور که :

« ... ی اعتراف « ذنوب » ایتک و آرقداشلرینی کوسترمک ایچون آياغی دمیرقاوارسه قویشلر (بوقابو اشکنجه یا بقی مقصدیله مصنوع آفر بر دمیور پارچه سندن عبارتدر) و بوتون قوتلریله تضییق ایدره ک زواللیدن اسرار آلتی ایسته مشلدر . فقط بوقهرمان آرقداش دمیرقابونک طوبوق کیکنی آزمه سنه رغماً ، ابراز متانت آیه مش ، برکله سویله مددن بایلمش و پهبوش اولدینی حالده کوتورلشدر . محبوسلردن سر آلتی ایچون ظالمک قوللاندینی اشکنجه اصوللردن بریسه ده صوسز براققدر . محبوسلر کونلرله صوسز براقیلدندن صوکره کندیلرینه برارداق صو ویریلور ، ایچمک ایسته دکلی آنده ، تکرار اللرندن آله زق ایسته نیلن اسراری ویرلرله کندیلرینه صو ویریله جکی اخطار اولونیور »

یکی قافقاسیا بولشه ویکلرک تورکلره قارشى روا کوردکلری مظالم و اشکنجه لری تفصیل ایتدکن صوکره تورکیاده کی تورکیلره توجه خطاب ایله دییور که :

« فقط بو تورک وطننه مربوط ، بوقارداش مملکتله علاقه دار بوراده حساس بر محیط یوقیدر ! ... »

نروده ملیت ، نروده قارداشلق ، نروده املداشلق حسلرینک اولوی جلوه لری ! ؟ نهدن تورکک جوشماور ؟ نهدن اک فداکار آذری کنجلیکی ، دنیاده بر کیمسه سی یوقش کی ، بیک درلو مظالمه معروض قالیور ! ؟ ... نهدن بوقارداش مملکتدن کندیسنه معنوی برندای استمداد بیله ایشیتدیریله یور ! ؟ تورکیلک بویله ی اوله جقدری ! ؟ تورکیه مطبوعاتی بویله ی طوراجقدری ! ؟